

Kritik mot Polismyndigheten i Jämtlands län för långsam handläggning av en förundersökning om misshandel

---

Anmälan

AA framförde i en anmälan, som kom in till JO den 19 december 2008, klagomål mot Polismyndigheten i Jämtlands län m.fl. med anledning av bl.a. att en förundersökning i vilken han var misstänkt för misshandel hade dragit ut på tiden.

Utredning

Från Polismyndigheten i Jämtlands län inforrades vissa handlingar och registerutdrag i det aktuella ärendet (K12086-06), varvid framkom att anmälan i ärendet upprättades i oktober 2006 och att ärendet slutredovisades i december 2008.

Muntliga upplysningar lämnades av kommissarien BB, chef vid närpolisområde ÖST, som bl.a. uppgav att det endast funnits en utredare på den aktuella enheten under långa perioder samt att andra ärenden hade prioriterats.

Ärendet remitterades till polismyndigheten för upplysningar och yttrande över handläggningen av ärendet.

Polismyndigheten (länspolismästaren CC) kom in med ett remissvar i vilket inledningsvis redogjordes för bakgrunden enligt följande.

En anmälan om misshandel upprättas den 17 oktober 2006 med anledning av att målsägande kommit till akutmottagningen vid Östersunds sjukhus. Förundersökning inleds samma dag och AA antecknas i RAR som skäligen misstänkt.

Förundersökningsledaren DD lämnar direktiv om att målsäganden ska förhöras ytterligare en gång och att journalanteckningar ska inhämtas. Därefter ska fu-ledaren kontaktas för ytterligare direktiv.

Förhör med målsäganden hålls den 19 april 2007. Enligt en anteckning i ärendet den 4 maj 2007 har handläggaren EE i ärendet inte kunnat beställa journalanteckningarna på grund av något dataproblem. Enligt anteckningen ska hon ordna detta när hon återkommer till arbetet efter hennes sjukskrivning. Journalanteckningar inkommer till myndigheten den 8 oktober 2007.

Ärendet läggs i balans under tiden 7 maj - 21 juli 2008.

Förundersökningsledaren FF ger därefter direktiv om att ärendet ska handläggas skyndsamt, eftersom den misstänkte sökt vapenlicens. Under tiden 21 juli - 9 september 2008 hålls förhör med fyra vittnen och den misstänkte (den sistnämnde

den 2 september). Ärendet lottas på åklagare den 9 september 2008 eftersom målsäganden önskar målsägandebitråde. Kammaråklagare GG övertar förundersökningsledarskapet den 10 september 2008. Förundersökningsledarskapet lämnas åter till polismyndigheten den 15 september 2008. Förundersökningsledaren FF lämnar direktiv om att ersättnings-anspråk ska inhämtas, därefter ska slutdelgivning ske.

Den 15 december 2008 slutredovisas ärendet till åklagare. Ärendet återupptas den 27 februari 2009 då den misstänkte begärt att ett kompletterande vittnesförhör ska ske. Ärendet slutredovisas den 4 mars 2009.

Efter en redogörelse för den rättsliga regleringen gjorde polismyndigheten därefter följande bedömning.

Polismyndigheten vill inledningsvis beklaga den långa handläggningstiden i aktuellt ärende. Myndigheten kan enbart konstatera att handläggningen av detta ärende påvisat vissa brister i myndighetens utrednings- och uppföljningsrutiner. Det är naturligtvis inte acceptabelt att en brottsutredning blir liggande i princip outhärdligt lång tid från den 4 maj 2007 till 21 juli 2008 och att ett så förhållandevis enkelt ärende som det nu aktuella tar 2 år och 2 månader innan det slutredovisas till åklagaren.

Det är förundersökningsledaren som – – – ytterst ansvarar för utredningen i sin helhet. Det innebär bl.a. att undersökningsledaren ska ha kännedom om och kontroll över vilka utredningsåtgärder som vidtas i varje enskilt ärende. Vidare har undersökningsledaren en skyldighet att se till att utredningarna bedrivs effektivt. Att handläggaren i ärendet under viss del av perioden varit del- och heltidssjukskriven kan i och för sig vara en del av förklaringen att ärendet dragit ut på tiden men fråntar inte förundersökningsledaren ansvaret för att vidta åtgärder så att ärendet aktivt drivs vidare.

Varje polisiär förundersökningsledare ansvarar för ett mycket stort antal ärenden och myndigheten har förståelse för att det ibland inte är helt enkelt att ha en sådan total inblick i varje förundersökning som lagtexten ger uttryck för. Samtidigt måste kontakten mellan handläggaren och förundersökningsledaren alltid vara sådan att ärendena följs upp och omständigheter som gör att ett ärende blir liggande uppmärksammas.

En reflektion som polismyndigheten gör av den ovan gjorda sammanfattningen över de vidtagna åtgärderna är vikten av att hålla fullständiga förhör, framförallt med målsäganden, för att undvika behovet av kompletteringar i efterhand. Ett fullständigt förhör med målsäganden direkt eller i nära anslutning till händelsen, med angivande av behov av målsägandebitråde och ett preciserat ersättningsyrkande är självfallet det önskvärda. Polismyndigheten har också vid två tidigare tillfällen utbildat yttre personal för att förbättra förstahandsåtgärderna, vilket även inbegriper att hålla förhör med målsäganden. Ytterligare utbildning planeras under hösten 2009.

Vidare vill polismyndigheten betona att vissa ärenden måste prioriteras före andra med följd att de oprioriterade tar längre tid att utreda. Verkligheten är också sådan att det oftast inte finns mer än en utredare att lägga ärendena på. Detta innebär således en risk för att ärendena förblir outhärdligt långa om utredaren blir frånvarande på grund av sjukdom eller annan ledighet. Att tillskapa rutiner för att motverka detta är något som polismyndigheten har tagit fasta på.

Polismyndigheten vill därför avslutningsvis – – – lyfta fram några av de åtgärder som myndigheten vidtagit för att så långt det är möjligt kunna säkerställa en mer effektiv utredningsverksamhet. Bland annat pågår inom kriminalenheten ett utvecklingsarbete med tydligare polisiär arbetsledning med klart definierade utredningsgrupper. Arbetsledningen kommer bl.a. att ha i uppdrag att bevaka gruppmedlemmarnas ärenden och påminna om olika tidsfrister. Frågor som rör behov av omfördelning av resurser och ärenden kan kanaliseras via arbetsledaren, och därmed åtgärdas på ett effektivare sätt. Det kan mer samordnat planeras för att vissa ärenden i god tid ska hanteras av andra och/eller flera utredare, vid t.ex. akut hög arbetsbelastning, eller vid personalens frånvaro på grund av sjukdomsfall, ledigheter etc.

AA bereddes tillfälle att yttra sig över polismyndighetens remissvar.

Bedömning

En förundersökning ska bedrivas så skyndsamt som omständigheterna medger. Finns det inte längre anledning att fullfölja förundersökningen ska den läggas ned (23 kap. 4 § andra stycket rättegångsbalken).

Den totala handläggningstiden i ärendet – en relativt okomplicerad förundersökning om misshandel – uppgick till drygt två år och utredningen avstannade i princip helt under ett par perioder: vid ett tillfälle under cirka sex månader och vid ett annat under drygt ett år. Även med beaktande av vad som upplysts om arbetssituationen är, enligt min mening, en så utdragen handläggningstid i ett ärende av det här aktuella slaget oacceptabel. Polismyndigheten förtjänar därför kritik för den långsamma handläggningen av ärendet.

Jag noterar att polismyndigheten anfört att den vidtagit åtgärder för att säkerställa en mer effektiv utredningsverksamhet, och jag utgår från att myndighetsledningen framdeles följer upp dessa för att ta reda på om de fått avsedd effekt.

Vad som i övrigt har kommit fram i ärendet föranleder inte någon åtgärd eller något uttalande från min sida.

Ärendet avslutas.